

Jinekolojik & Obstetrik Aciller

ve Gebelikte Covid 19'a Yaklaşım

Baş Editör

Dr. Pervin KARLI

Editörler

Dr. Tuğba GÜRBÜZ

Dr. Osman Fadıl KARA

Dr. Oya GÖKMEN

Jinekolojik & Obstetrik Aciller

ve Gebelikte Covid 19'a Yaklaşım

Baş Editör

Dr. Pervin KARLI

Editörler

Dr. Tuğba GÜRBÜZ

Dr. Osman Fadil KARA

Dr. Oya GÖKMEN

2020Yayıncılık

Jinekolojik & Obstetrik Aciller ve Gebelikte Covid 19'a Yaklaşım

Birinci Baskı: 2020

Baş Editör ve Proje Koordinatörü

Doç. Dr. Pervin KARLI

Editörler

Dr. Öğretim Üyesi Tuğba GÜRBÜZ

Prof. Dr. Osman Fadıl KARA

Prof. Dr. Oya GÖKMEN

ISBN:

Kitaptaki içeriklerin sorumluluğu, bölümleri yazanlara aittir.

5846 ve 2936 sayılı Fikir ve Sanat Eserleri yayım hükümleri gereğince herhangi bir bölümü, resmi veya yazısı, yazarların ve yayıncısının izni alınmadan tekrarlanamaz, basılamaz, kopyası çıkarılamaz, fotokopisi alınmaz veya kopya anlamı taşıyabilecek hiçbir işlem yapılamaz.

Medikal bilgiler sürekli değişmekte ve güncellenmektedir. Standart güvenlik uygulamaları dikkate alınmalıdır. Yeni araştırmalar ve klinik tecrübeler ışığında, tedavilerde ve ilaç uygulamalarında değişiklikler yapılması gerekli olabilir. Okuyuculara, ilaçlar hakkında üretici firma tarafından sağlanan son bilgileri mutlaka kontrol etmeleri önerilir. Dozaj, uygulama şekilleri ve kontrendikasyonlar; güncel bilgiler ışığında sürekli olarak takip edilmelidir. Her hasta için en iyi tedavi şeklini, en doğru ilaçları ve dozları belirlemek; uygulamayı yapan hekim sorumluluğundadır. Yayıncı ve editörler bu yayından dolayı meydana gelebilecek hastaya ve ekipmanlara ait herhangi bir zarar veya hasardan sorumlu değildir.

Yayına Hazırlayan :

Yayın Koordinatörü : Doç. Dr. Pervin KARLI

Grafik Tasarım : Fatih Şamil ULUDAĞ,
MediHealth Academy Yayıncılık (www.medihealthacademy.com)

Baskı ve Cilt : Matbaacılık

Sertifika No :

Baskı Tarihi : 2020, Ankara

JİNEKOLOJİK ACİLLER

PELVİK AĞRI	Bölüm 1
Dr. Neslihan BEZİRGANOĞLU ALTUNTAŞ	1-8
DİSMENORE	Bölüm 2
Dr. Murat ÖNAL	9-14
EKTOPIK GEBELİK.....	Bölüm 3
Dr. Nur DOKUZEYLÜL GÜNGÖR	15-18
TUBOOVARYAN APSE.....	Bölüm 4
Dr. Onur BEKTAŞ, Dr. Kıvılcım BEKTAŞ	19-26
ACİL KONTRASEPSİYON.....	Bölüm 5
Dr. Beril GÜRLEK	27-34
KOİTAL KANAMA VE YARALANMALAR	Bölüm 6
Dr. Ayla AKTULAY, Dr. Süleyman AKARSU	35-44
OVER TORSİYONU	Bölüm 7
Dr. Nefise TANRIDAN OKCU	45-50
GENİTAL TRAVMALAR.....	Bölüm 8
Dr. Pınar KIRICI, Dr. Talip KARAÇOR	51-58
POSTMENOPOZAL KANAMA VE YÖNETİMİ	Bölüm 9
Dr. Seda KESKİN	59-66
JÜVENİL KANAMA VE YÖNETİMİ.....	Bölüm 10
Dr. Huri GÜVEY	67-74
OVARYAN HİPERSTİMÜLASYON SENDROMU	Bölüm 11
Dr. Mehmet Musa ASLAN, Dr. Arif Serhan CEVRİOĞLU	75-80

	Bölüm 12
AKUT PELVİK İNFLAMATUVAR HASTALIK VE GENİTOÜRİNER ENFEKSİYONLARA YAKLAŞIM.....	81-98
Dr. Özlem Banu TULMAÇ	
	Bölüm 13
TOKSİK ŞOK SENDROMU	99-104
Dr. Sema BAKİ YILDIRIM	
	Bölüm 14
GENİTAL MALİGNİTELERDE ACİLLER.....	105-112
Dr. Sema BAKİ YILDIRIM	
	Bölüm 15
CİNSEL SUÇLARIN DEĞERLENDİRİLMESİ	113-118
Dr. Bedirhan Sezer ÖNER, Dr. Semih PETEKKAYA	
	Bölüm 16
UTERİN PERFORASYON.....	119-130
Dr. Recep ERİN	
	Bölüm 17
DİSSEMİNE İNTRAVASKÜLER KOAGÜLASYON	131-140
Dr. Seyfi KARTAL	
OBSTETRİK ACİLLER	Bölüm 18
ANTENATAL KANAMALAR.....	141-148
Dr. Deha Denizhan KESKİN	
	Bölüm 19
PLASENTA DEKOLMANI.....	149-158
Dr. Nefise TANRIDAN OKCU	
	Bölüm 20
PLASENTA PREVİA.....	159-164
Dr. Sibel MUTLU	
	Bölüm 21
ABORTUS (GEBELİK KAYBI) VAKALARINA YAKLAŞIM	165-174
Dr. Özlem Banu TULMAÇ	
	Bölüm 22
PRETERM DOĞUM VE PRETERM EYLEM.....	175-182
Dr. Revan Sabri ÇİFTÇİ, Dr. Cuma TAŞIN	
	Bölüm 23
HİPEREMEZİS GRAVİDARUM	183-194
Dr. Ömür ERDEN	

UTERİN İNVERSİYON	Bölüm 24 195-204
Dr. Engin YURTÇU	
İN UTERO MORT FETUS	Bölüm 25 205-212
Dr. Osman Fadıl KARA, Dr. Metin ŞENTÜRK	
ERKEN MEMBRAN RÜPTÜRÜ	Bölüm 26 213-220
Dr. Tuğba GÜRBÜZ	
TRAVAY VE DOĞUM KOMPLİKASYONLARI.....	Bölüm 27 221-230
Dr. Mesut ÖNAL	
AMNİYON SIVI EMBOLİSİ.....	Bölüm 28 231-234
Dr. Metin ŞENTÜRK	
UMBLİKAL KORD PROLAPSUSU.....	Bölüm 29 235-242
Dr. Ömer ANT	
ACİL PERİPARTUM HİSTEREKTOMİ	Bölüm 30 243-256
Dr. Özgür BİGE	
SANCILI GEBENİN DEĞERLENDİRİLMESİ VE DOĞUM İNDÜKSİYONU.....	Bölüm 31 257-272
Dr. Özgür BİGE	
OPERATİF VAJİNAL DOĞUM ENDİKASYONLARI	Bölüm 32 273-282
Dr. Gülseren DİNÇ	
GEBELİKTE HİPERTANSİF BOZUKLUKLAR ACİL YÖNETİMİ	Bölüm 33 283-290
Dr. Ali BAHADIRLI, Dr. Suphi BAHADIRLI	
GEBELİKTE DİYABETİK KETOASİDOZ.....	Bölüm 34 291-296
Dr. Kağan GÜNGÖR	
GEBELİKTE TİROİD ACİLLERİ HİPERTİROİDİ.....	Bölüm 35 297-304
Dr. Kağan GÜNGÖR	

	Bölüm 36
GEBELİKTE AKUT BATIN	305-312
Dr. Aysun TEKELİ TAŞKÖMÜR	
	Bölüm 37
GEBELİKTE KARDİYOLOJİK ACİLLERİN YÖNETİMİ.....	313-322
Dr. Mustafa Ozan ÇAKIR	
	Bölüm 38
GEBELİK VE KARACİĞER HASTALIKLARI	323-332
Dr. Mehmet Ata TOPÇUOĞLU, Dr. Ömür ALBAYRAK	
	Bölüm 39
GEBELİKTE GASTROİNTESTİNAL SİSTEM HASTALIKLARI	334-338
Dr. Gizem CURA ŞAHİN	
	Bölüm 40
İNTRAHEPATİK KOLESTAZ.....	339-344
Dr. Nur DOKUZEYLÜL GÜNGÖR	
	Bölüm 41
GEBELİK VE ÜROLOJİK PATOLOJİLER.....	345-350
Dr. Ulaş ÇOBAN	
	Bölüm 42
GEBELİKTE YANIK VE HAYVAN ISIRMALARI.....	351-358
Dr. Suat Süphan ERŞAHİN	
	Bölüm 43
GEBELİKTE NÖROLOJİK ACİLLER VE BEL PROBLEMLERİ.....	359-370
Dr. Hüseyin EKİCİ	
	Bölüm 44
GEBELİK VE KAFA TRAVMALARI	371-378
Dr. Abdullah Emre TAÇYILDIZ	
	Bölüm 45
GEBELİKTE GÖZ VE KULAK BURUN BOĞAZ HASTALIKLARI.....	379-386
Dr. Betül DEĞER KULAKSIZ, Dr. Deniz KULAKSIZ	
	Bölüm 46
GEBELİKTE PERİNATAL ENFEKSİYONLAR	387-402
Dr. Buğra ŞAHİN, Dr. Banuhan ŞAHİN	
	Bölüm 47
POSTPARTUM TROMBOPROFİLAKSİSİ.....	403-412
Dr. Atiye Aysemin YAĞCI	

	Bölüm 48
OBSTETRİDE TRAVMA YÖNETİMİ.....	413-422
Dr. Kübra BAKİ ERİN	
	Bölüm 49
OBSTETRİK CERRAHİDE ANESTEZİ YÖNETİMİ.....	423-428
Dr. Mürsel KAHVECİ	
	Bölüm 50
KAN VE KAN ÜRÜNLERİ TRANSFÜZYONU.....	429-442
Dr. Erman ALTUNTAŞ	
	Bölüm 51
ÜLKEMİZDEKİ ANNE ÖLÜM NEDENLERİ VE ALINAN ÖNLEMLER.....	443-448
Dr. Oya GÖKMEN	
COVID-19 ÖZEL BÖLÜMÜ	
	Bölüm 52
COVID-19 PANDEMİSİNİN GEBELİK ÜZERİNDEKİ PSİKOSOSYAL ETKİLERİ	449-456
Dr. Cihangir YİRMİBEŞ, Dr. Niyazi TUĞ	
	Bölüm 53
COVID-19 PANDEMİSİNDE GEBELİĞİN GÜNCEL KLAVUZLAR EŞLİĞİNDE YÖNETİMİ	467-468
Dr. Güldeniz TOKLUCU	
	Bölüm 54
COVID-19 PANDEMİSİNDE AKCİĞER ULTRASONOGRAFİSİNİN OBSTETRİSYENLER TARAFINDAN GEBELERİN YÖNETİMİNDE KULLANIMI	469-478
Dr. Kemal SANDAL	
	Bölüm 55
COVID-19 PANDEMİSİ VE GEBELİK SONUÇLARI	479-488
Dr. Arzu Bilge TEKİN	
Dizin	i-xiii

Dr. Abdullah Emre TAÇYILDIZ

Karabük Üniversitesi Eğitim ve Araştırma Hastanesi, Beyin ve Sinir Cerrahisi Kliniği, Karabük

Dr. Ali BAHADIRLI

Özel Meditercan Tıp Merkezi, Kadın Hastalıkları ve Doğum Kliniği, Mustafakemalpaşa, Bursa

Dr. Arif Serhan CEVRİOĞLU

Sakarya Üniversitesi Eğitim ve Araştırma Hastanesi, Kadın Hastalıkları ve Doğum Kliniği, Sakarya

Dr. Arzu Bilge TEKİN

Sağlık Bilimleri Üniversitesi Şehit Prof. Dr. İlhan Varank Sancaktepe Eğitim ve Araştırma Hastanesi, Kadın Hastalıkları ve Doğum Kliniği, İstanbul

Dr. Atiye Aysemin YAĞCI

Amasya Üniversitesi Tıp Fakültesi, Kadın Hastalıkları ve Doğum Anabilim Dalı, Amasya

Dr. Ayla AKTULAY

Medicana International Ankara Hastanesi, Kadın Hastalıkları ve Doğum Bölümü, Ankara

Dr. Aysun TEKELİ TAŞKÖMÜR

Amasya Üniversitesi Tıp Fakültesi, Kadın Hastalıkları ve Doğum Anabilim Dalı, Amasya

Dr. Banuhan ŞAHİN

Amasya Üniversitesi Tıp Fakültesi, Kadın Hastalıkları ve Doğum Anabilim Dalı, Amasya

Dr. Bedirhan Sezer ÖNER

Amasya Üniversitesi Tıp Fakültesi, Adli Tıp Anabilim Dalı, Amasya

Dr. Beril GÜRLEK

Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi Tıp Fakültesi, Kadın Hastalıkları ve Doğum Anabilim Dalı, Rize

Dr. Betül DEĞER KULAKSIZ

Sağlık Bilimleri Üniversitesi Trabzon Kanuni Eğitim ve Araştırma Hastanesi, Kulak Burun Boğaz Hastalıkları Kliniği, Trabzon

Dr. Buğra ŞAHİN

Tokat Turhal Devlet Hastanesi, Kadın Hastalıkları ve Doğum Bölümü, Tokat

Dr. Cihangir YİRMİBEŞ

Sağlık Bilimleri Üniversitesi Şehit Prof. Dr. İlhan Varank Sancaktepe Eğitim ve Araştırma Hastanesi, Kadın Hastalıkları ve Doğum Kliniği, İstanbul

Dr. Cuma TAŞIN

Mersin Üniversitesi Tıp Fakültesi, Kadın Hastalıkları ve Doğum Anabilim Dalı, Perinatoloji Bilim Dalı, Mersin

Dr. Deha Denizhan KESKİN

Ordu Üniversitesi Tıp Fakültesi, Kadın Hastalıkları ve Doğum Anabilim Dalı, Ordu

Dr. Deniz KULAKSIZ

Sağlık Bilimleri Üniversitesi Trabzon Kanuni Eğitim ve Araştırma Hastanesi, Kadın Hastalıkları ve Doğum Kliniği, Trabzon

**OBSTETRİK ve
JİNEKOLOJİK ACİLLER**

Dr. Engin YURTÇU

Karabük Üniversitesi Tıp Fakültesi, Kadın Hastalıkları ve Doğum Anabilim Dalı, Karabük

Dr. Erman ALTUNTAŞ

Trabzon Fatih Devlet Hastanesi, Anesteziyoloji ve Reanimasyon Bölümü, Trabzon

Dr. Gizem CURA ŞAHİN

Tokat Devlet Hastanesi, Kadın Hastalıkları ve Doğum Bölümü, Tokat

Dr. Güldeniz TOKLUCU

Sağlık Bilimleri Üniversitesi Şehit Prof. Dr. İlhan Varank Sancaktepe Eğitim ve Araştırma Hastanesi, Kadın Hastalıkları ve Doğum Kliniği, İstanbul

Dr. Gülseren DİNÇ

Karadeniz Teknik Üniversitesi Tıp Fakültesi, Kadın Hastalıkları ve Doğum Anabilim Dalı, Trabzon

Dr. Huri GÜVEY

Kadın Hastalıkları ve Doğum Uzmanı, Sakarya

Dr. Hüseyin EKİCİ

Ege Üniversitesi Tıp Fakültesi, Kadın Hastalıkları ve Doğum Anabilim Dalı, Perinatoloji Bilim Dalı, İzmir

Dr. Kağan GÜNGÖR

Göztepe Prof. Dr. Süleyman Yalçı Şehir Hastanesi, Endokrinoloji ve Metabolizma Hastalıkları Kliniği, İstanbul

Dr. Kemal SANDAL

Sağlık Bilimleri Üniversitesi Şehit Prof. Dr. İlhan Varank Sancaktepe Eğitim ve Araştırma Hastanesi, Kadın Hastalıkları ve Doğum Kliniği, İstanbul

Dr. Kıvılcım BEKTAŞ

Kızıltepe Devlet Hastanesi, Kadın Hastalıkları ve Doğum Bölümü, Mardin

Dr. Kübra BAKİ ERİN

Sağlık Bilimleri Üniversitesi Trabzon Kanuni SUAM, Kadın Hastalıkları ve Doğum Kliniği, Trabzon

Dr. Mehmet Ata TOPÇUOĞLU

Abant İzzet Baysal Üniversitesi Tıp Fakültesi, Kadın Hastalıkları ve Doğum Anabilim Dalı, Bolu

Dr. Mehmet Musa ASLAN

Sakarya Üniversitesi Eğitim ve Araştırma Hastanesi, Kadın Hastalıkları ve Doğum Kliniği, Sakarya

Dr. Merve BAKTIROĞLU

İstanbul Üniversitesi Tıp Fakültesi, Kadın Hastalıkları ve Doğum Anabilim Dalı, Jinekolojik Onkoloji Bilim Dalı, İstanbul

Dr. Mesut ÖNAL

Ondokuz Mayıs Üniversitesi Tıp Fakültesi, Kadın Hastalıkları ve Doğum Anabilim Dalı, Samsun

Dr. Metin ŞENTÜRK

Amasya Üniversitesi Sabuncuoğlu Şerefeddin Eğitim ve Araştırma Hastanesi, Kadın Hastalıkları ve Doğum Kliniği, Amasya

Dr. Murat ÖNAL

Gynolife Tüp Bebek ve Kadın Sağlığı Merkezi, Kadın Hastalıkları ve Doğum Uzmanı, Lefkoşa, KKTC

Dr. Mustafa Ozan ÇAKIR

Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi Tıp Fakültesi, Kardiyoloji Anabilim Dalı, Zonguldak

Dr. Mürsel KAHVECİ

Amasya Üniversitesi Tıp Fakültesi, Anesteziyoloji ve Reanimasyon Anabilim Dalı, Amasya

Dr. Nefise TANRIDAN OKCU

Adana Şehir Eğitim ve Araştırma Hastanesi, Kadın Hastalıkları ve Doğum Kliniği, Adana

Dr. Neslihan BEZİRGANOĞLU ALTUNTAŞ

Sağlık Bilimleri Üniversitesi Trabzon Kanuni Eğitim ve Araştırma Hastanesi, Kadın Hastalıkları ve Doğum Kliniği, Trabzon

Dr. Niyazi TUĞ

Sağlık Bilimleri Üniversitesi Şehit Prof. Dr. İlhan Varank Sancaktepe Eğitim ve Araştırma Hastanesi, Kadın Hastalıkları ve Doğum Kliniği, İstanbul

Dr. Nur DOKUZEYLÜL GÜNGÖR

Bahçeşehir Üniversitesi Göztepe Medikal Park Hastane Kompleksi, Kadın Hastalıkları ve Doğum Bölümü, İVF Ünitesi, İstanbul

Dr. Onur BEKTAŞ

Kızıltepe Devlet Hastanesi, Kadın Hastalıkları ve Doğum Bölümü, Mardin

Dr. Osman Fadıl KARA

Amasya Üniversitesi Tıp Fakültesi, Kadın Hastalıkları ve Doğum Anabilim Dalı, Amasya

Dr. Oya GÖKMEN

Özel Medistate Kavacak Hastanesi, Kadın Hastalıkları ve Doğum Bölümü, Kadın Doğum ve Üreme Sağlığı/ Tıp Bebek Merkezi, İstanbul

Dr. Ömer ANT

Özel Koru Ankara Hastanesi, Kadın Hastalıkları ve Doğum Bölümü, Ankara

Dr. Ömür ALBAYRAK

Bolu İzzet Baysal Devlet Hastanesi, Kadın Hastalıkları ve Doğum Bölümü, Kadın Doğum ve Çocuk Ünitesi, Bolu

Dr. Ömür ERDEN

Sağlık Bilimleri Üniversitesi Trabzon Kanuni Eğitim ve Araştırma Hastanesi, Kadın Hastalıkları ve Doğum Kliniği, Trabzon

Dr. Özgür BİGE

Kadın Hastalıkları ve Doğum Uzmanı, Tekirdağ

Dr. Özlem Banu TULMAÇ

Ankara Şehir Hastanesi, Kadın Hastalıkları ve Doğum Kliniği, Ankara

Dr. Pınar KIRICI

Adıyaman Üniversitesi Tıp Fakültesi, Kadın Hastalıkları ve Doğum Anabilim Dalı, Adıyaman

Dr. Recep ERİN

Sağlık Bilimleri Üniversitesi Trabzon Kanuni Eğitim ve Araştırma Hastanesi, Kadın Hastalıkları ve Doğum Kliniği, Trabzon

**OBSTETRİK ve
JİNEKOLOJİK ACİLLER**

Dr. Revan Sabri ÇİFTÇİ

Mersin Üniversitesi Tıp Fakültesi, Kadın Hastalıkları ve Doğum Anabilim Dalı, Mersin

Dr. Seda KESKİN

Ordu Üniversitesi Tıp Fakültesi, Kadın Hastalıkları ve Doğum Anabilim Dalı, Ordu

Dr. Sema BAKI YILDIRIM

Giresun Üniversitesi Tıp Fakültesi, Kadın Hastalıkları ve Doğum Anabilim Dalı, Giresun

Dr. Semih PETEKKAYA

Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Tıp Fakültesi, Adli Tıp Anabilim Dalı, Çanakkale

Dr. Seyfi KARTAL

Sağlık Bilimleri Üniversitesi Trabzon Kanuni Eğitim ve Araştırma Hastanesi, Anesteziyoloji ve Reanimasyon Kliniği, Trabzon

Dr. Sibel MUTLU

Karabük Üniversitesi Tıp Fakültesi, Kadın Hastalıkları ve Doğum Anabilim Dalı, Karabük

Dr. Suat Süphan ERŞAHİN

Altınbaş Üniversitesi Medical Park Bahçelievler Hastanesi, Kadın Hastalıkları ve Doğum Bölümü, İstanbul

Dr. Suphi BAHADIRLI

İstanbul Beylikdüzü Devlet Hastanesi, Acil Tıp Bölümü, İstanbul

Dr. Süleyman AKARSU

Medicana International Ankara Hastanesi, Kadın Hastalıkları ve Doğum Bölümü, Ankara

Dr. Talip KARAÇOR

Adıyaman Üniversitesi Tıp Fakültesi, Kadın Hastalıkları ve Doğum Anabilim Dalı, Adıyaman

Dr. Tuğba GÜRBÜZ

Özel Medistate Hastanesi, Kadın Hastalıkları ve Doğum Bölümü, İstanbul

Dr. Ulaş ÇOBAN

Ondokuz Mayıs Üniversitesi Tıp Fakültesi, Kadın Hastalıkları ve Doğum Anabilim Dalı, Samsun

“Jinekolojik ve Obstetrik Aciller-Gebelikte COVID-19’a Güncel Yaklaşım kitabımızın birinci baskısını yapmış bulunmaktayız. Kadın Hastalıkları ve Doğum kendi içerisinde saniyelerle yarışan birçok acil durumu barındırması yanında, aynı anda birden fazla bireyi tehdit eden bir hasta spektrumuna hitap etmesi münasebetiyle oldukça özellikli ve her Kadın Doğum Hekiminin mutlaka bilmesi gereken acil yaklaşımları içeren bir uzmanlık dalıdır.

Kitabımızın hedef kitlesi Kadın Hastalıkları ve Doğum ile aile hekimliği uzmanları ve aynı uzmanlık dallarında eğitim gören asistan doktorların yanısıra tıp fakültesi ve ebelik bölümü öğrencileridir. Bu kitapta son dönemde tüm dünyayı saran COVID-19 salgınına ait güncel bilgilerin bulunması güncel hastalıkların takip ve tedavisinde farkındalığı oluşturmaktadır. Kitabımızın her bir bölümü ayrıca bir kitabın içeriğini dolduracak kadar önemli ve geniş konulardan oluşmaktadır; ancak temel ve güncel bilgilerin hızlıca gözden geçirilmesi amacıyla her konuya kısaca değinmeye gayret ettik.

Kitabımızın yazımında emek sarf eden tüm arkadaşlarıma, editör hocalarım Sayın Prof. Dr. Osman Fadıl KARA, Sayın Prof. Dr. Oya GÖKMEN ve Dr. Öğr. Üyesi Tuğba GÜRBÜZ hocalarıma, basım öncesi aşamalarda bize destek olan Doç. Dr. Aydın ÇİFCİ’ye, ayrıca akademik çalışmalarım sürecinde her daim desteğini esirgemeyen eşim Çağlar KARLI, kızım Belis KARLI ve oğlum Ahmet Berkay KARLI’ya sonsuz teşekkür ederim. Bizlerin yetişmesinde emeği geçen tüm hocalarımıza da şükranlarımı sunar, kitabımızın camiamıza ve tüm meslektaşlarımıza faydalı olmasını dilerim.

Dr. Öğr. Üyesi Pervin KARLI
Amasya Üniversitesi Tıp Fakültesi
Kadın Hastalıkları ve Doğum Anabilim Dalı